

-Pamebhamɛ

"Nimlɔɔ : 17 "Su "Zɛ

-Kwɛ 2007

"Su -bha 'sëédhɛ -mü "Gwɛɛtaawo

'Wɔŋ -TAŋŋ -MA 'GÜ 'SËÉDHɛ

-Bhawɔŋ 'to dhe 'ö dho -Pamebhamɛ -wo pö -mɛ -nu "piü

-Pamebhamɛ 'ö -kë naɔ -ma 'gü 'sëédhɛ 'ka, -a -wo pö -mɛ -nu "pɛpɛ, -dhɛ =ya =kpaɔ ka -bha -ee ? Ka nuwɛɛ yɛ -bha mü. Kö ka -kɔwɔŋ -yö dhi bha 'aa -yë kɛ ?

Yi dheebhang - nu ka -dho yi -

bhawɔŋ 'to- 'sëédhɛ ya -a "dhiü 'ö kë 'gbaannu bha- -wɔŋ 'gü. -Yö kë -sü yë -kë 'ka -kwɛɛ -nu -bha see- 'ö 'wo kë wo =në- -nu -bha. "Kɛɛ Atanna 'saa- 'gü 'wɔŋ =gbaan yö 'ko "dhiü. Yö =në- -wɔŋ 'gü 'yö 'ka -kpan sië

-Pamebhamɛ "nimlɔɔ ya, -a -bha bha. Yi 'dhang- bho -sü -ya "dhiü =dhɛ 'ka yi - bhawɔŋ 'to. =Dhɛ kwa -wo -ya 'gü do =dhɛ kwa -de -wo 'ö bha kwa -dho "slë mɔɔ- -a -bha kö -yö 'dho "dhiü.

=Ya 'go yö -zë -a 'gü, 'ö 'wɔŋ -së 'bha 'dhö ka -zo "piü kö 'ka- pö yi -dhɛ -Pamebhamɛ "gblɔɔ "piü, -potaasü -yö ka -gɔ. -A "dhia -yö -dho 'ma yi 'gü. -A -gen - mü =dhɛ -gleng 'yaa 'go 'gu do 'gü

Kwaa- =danwo pö "sɛ 'gü -wɔŋ

-Dhikodhɛ -troo

'Wɔŋ =bhlëësü -yö kë -sü 'ka kwaa- "pɛɛn -ta. -Yö "dhü tɛan- 'ka =dhɛ -gblü 'ö -da bha, -yö kë =Danwo pö -mɛ -nu waa- 'Wɛ- -nu bha kwa -siö 'ko -dhɛ. "Kɛɛ -dhekpaɔyi =plɛ ya- "piü, -kɔ -wü 'koodhe -troo -yö kë -sü 'ka kwa =zinng 'gü. 'Yö -kë -piöga =soo- -biang 'sü -sü kö -wa gizamɛ kë, -a 'ka. -A zü -yö -bho "kwi -a "su 'ö -kë Feevrie 'ka bha, -a -dhekpaɔyi -kɔŋ =plɛ 'ka "Maadhö. 'Mɛ -nu 'ö 'wo

-a -ya, wo -mü -kɔlookota 'ö -kë "Kodivua -mɛ -nu - bha 'ka, "kɛɛ -piöga =soo- -wɔŋ "gblɔɔ "piü -a 'ka. - Biang bha -a -blëësü -yö -go "Maadhö 'ö dho 'ka - Zɔnwɛɛn. "Kidhung këŋg do ö -kɔ plɛ waa- "kidhung =plɛ(122). -Piöga =soo- -biang 'sü -mɛ -nu "gbɔgbɔ 'ö 'wo gun- -bha -wo -gun -kɔŋ -yiisio ö ga "sɔɔdhu (45). Mɛ 'bha -nu -wo -go Togo, Gana.

=Dhɛ woo- zü bho, mɛ =plɛ =në 'ö 'wo kë wo -wo bho -piöga =soo- ziö -mɛ -nu bha, -a -nu -ta. -A mɛ do -mü plesidang =Sigi Blɔŋ" Blɛzö 'ka. 'Yö -a mɛ do 'ö -kë "sɔɔdha -gɔmɛ 'kpɛi- 'ö "Maa "sɛ 'gü, "tüng ya 'gü, -a 'ka. 'Wɔŋ "pɛpɛ bha -yö kë -kë "dhü =ministrë 'ö -kë kwaa- 'në 'ka, Mabhli Tuakösë 'ka, -a "yan =wlöö. -Biang bha =dhɛ 'ö 'wo- sü, 'ö go "Maadhö 'ö dho "Dannëŋ "sɛ 'gü, 'mɛ

-nu 'ö 'wo -kë mɛ -blëësü 'ö 'wo =loo, -wo -gun "sɔɔdhu. "Tüng 'ö 'wo- -kë ziaan- 'yö -kë: 'Yënn- -gen -yan dan -yaaga waa- 'yënn- -kɔ dan - kɔŋ =plɛ ö ga =plɛ ("dhɛdhɛ -yaaga waa- minitö -kɔŋ =plɛ ö ga =plɛ. Kö 'wɔŋ -së 'ö kë -kë 'yö bha.

-Kwa dhi kwa 'ko -dhɛ.

L'orthographe DAN

Voici ce que nous pouvons utiliser pour savoir lire et écrire en langue dan.			ëë	"këë	daba	ü	'gü	intérieur
Les consonnes et les voyelles que vous ne voyez pas ici sont les mêmes qu' en français.			ën	"kën	rassasier	üü	"güü	amère
Attention:			ëën	=klëën	entourer	ün	=blün	miette
1. c, h, j, qu et x n'existent pas en dan.			ea	"kpea	sec	üün	glüün	rouler
2. r ne se trouve jamais au début d'un mot.			ean	gean"	scorpion	ü	"gü	brûler
Voici le reste de l' alphabet :			gw	-gwë	caillou	üü	"bhüü	tarir
Lettres Exemple Traduction			in	"bin	fleur	u	"tu	oreille
Aa	"kaa	gale	iin	"iin	ou	uu	"tuu	sauce
An	"gan	tirer	ɪ	"wɪ	parler	-Wo 'dho -kɔ (Les tons)		
Aan	saan	cadeau	u	"gbu-	fort	très haut	"dhü	arbre
aɔ	kaɔ	perdrix	kw	=kwaa	main gauche	haut	'kɔ	maison
aɔn	'daɔn-	araignée	ng	gbeng	nuit	moyen	dë	père
bh	-bho	cabris	oo	-zoo	chenille	bas	=zɛ	termite
dh	dhe	mère	ɔ	'pɔ	credit	très bas	-dho	amour
ee	=wee	sel	ɔn	"yɔn	huile	très haut + très bas	"klang-	singe
ɛ	"pɛ	déchirer	ɔɔn	=yɔɔn	sang	haut + très bas	'yënn-	soleil
ɛɛ	=wɛɛ	moquerie	ö	pö	dire	moyen + très bas	saa-	savon
			öö	töö	panier	bas + très bas	=göö-	iroko
			u	"su	lune			

Kwaa- "Kɔdivuaa -sɛ 'gü -wɔn

-Gblü =ya yɛn

-Gblü 'ö -da kwa -gɔ yö, -a -kwɛ "sɔɔdhu -naa =nɛ 'ö -kwɛ ya- 'ka (2007). "Kɛɛ -gblü 'klɔɔ- =ya bho kö -gblü =ya yɛn. Kö faan =ya 'go -gblü -bha. -A 'klɔɔ- ö bho bha yö -mü =dhe kwaa- "dhasi -nu -yɛɛ =plɛ 'ö- kpö do 'dhö -kɛ dhöbɛlɛ -nu 'ka, 'ö 'ö -nu -gɔ -mɛ 'dhö -kɛ **Soro Giyɔngmɛ** 'ka 'ö do 'dhö -kɛ -fangsi "sɔɔdha -nu 'ka 'ö -bha -gɔmɛ 'dhö -kɛ **Gbagbö Loranng** 'ka bha, -kwaa "yuu -mü, =wa dhi wo 'ko -dhe. =Wa wo -kɔ 'wü 'koo -Buakɛɛ "kwi -a "su 'ö -kɛ zue 'ka bha, -a -dhekpacyi -kaɔng -yaaga 'ka -Buakɛɛ =tɛdhɛng -ta. =Dhe 'ö go mü, 'yö 'wo buu "gblü =plɛ (2000) -gü mɛ =gban "yan "dhiü mü. Yö =nɛ ka "yan 'dhö- -dhe -bha bha.

-Ziaanwo -dhe bha -waa -dhe zuɛ" waannudhe =tɛdhɛng. 'Wɔn bha- -dhe 'gü, mɛ "gblü -kaɔng "sɔɔdhu (50.000) -wo -gun -Buakɛɛ -dhe -yaan- -bha. "Kɛɛ =badhong -zuö -dhe 'kö bha, mɛ gblü -kaɔng =plɛ ö ga "sɔɔdhu (25000) =nɛ 'wo kɛ -da mü.

Plesidang 'gbɛ -wo -gun -mü. -A -nu 'tɔ -mü :

'Fɔ Eyadema 'ö go Togo. **Tabo N Beki** 'ö go Aflikö di Sidö. **Yayi Boni** 'ö go

Benɛn. **Tumani ture** 'ö go Mali. **'Blɛzö Kɔngpaore** 'ö go Buukina Faso. **Ninoviera** 'ö go Gine Bisao. =Ya 'go wo -zɛ -nu 'gü, plesidang 'dhe -nu 'wo -kɛ: **Abulayɛ** **'Wadɛ** 'ö go Senegalö 'dhö, **Amadu Tandia** 'ö go Nizɛɛ 'dhö, **'Dɔɔngnɛ** **'Kufɔ** 'ö go Gana 'dhö, wo -zɛ woo- =minisi =nɛ 'ö 'wo kɛ -nu bɔ kö -wo yö wo ziaandhö.

"Kpungtaadhe -wɔn

Sinua "sɛ 'gü

"Sɛ bha- 'gü, 'yö dha 'dhö ban 'yö "yi 'dhö pa -dedewo yaawo 'yö mɛ kɛng "sɔɔdhu (500) zɛ "su 'ö -kɛ zue 'ka -kwɛ ya- 'gü bha- 'gü. 'Mɛ -nu 'wo =dua -wo -gun, mɛ "milɔng =plɛ (2.00.000). Sinua -sɛ 'gü -mɛ -nu bha -a -kwɛ -kaɔng -yaaga ö ga =plɛ -naa =nɛ kwɛɛ (32)

-wo -gun "milɔng kɛng "saaga ö -kɔ -yaaga waa- mɛ "saaga waa- mɛ kɛng "saaga (838.800.000). "Sɛ 'ö- 'gü -mɛ -nu 'wo 'gbɛ -dedewo "kpungtaa wo -mü

Buukina Faso

Dha 'ö ban "sɛ bha- 'gü 'pö kwɛɛ -yö -gun -ziisi. -A -kwɛ -kaɔng -yaaga -naa =nɛ (30) -a suu 'yii ban "dhü do. Mɛ "saaga =nɛ -nu zɛ (8). Mɛ "gblü -kaɔng do ö ga -yiisiö

(14.000) =nɛ -naa pɛ 'dhö =see. 'Mɛ 'ö- -nu -bha 'kɔ 'yaa- -nu -gɔ 'zü "yi pa -sü "gbluu "piü, -wo mɛ "gblü -yaaga (3000)

Mɛ =slɔɔ -pɛ -nu -wɔn

'Banngkö 'kpɛi- do -yö kwa -gɔ Kɔdivua yö 'ö mɛ ta kun kö -wo yɛ kɛ. 'Wɛɛ- -da 'gü -kɔ 'ö "dhü bha -yö kɛ

"milɔng (5.000.000.) waa- =mangzii 'ö -kɛ ɔɔdinatɛɛ 'ka, 'wo 'sɛɛdhe =draan- -ta bha, -a

-kaɔng do ö ga do -nu Inivɛɛsite 'ö -Buakɛɛ -a -dhe kö -yö kɛ =klang- -nu bha -a -nu -ta 'kun -pɛ

'ka. -Yö kë -kë bha- 'gü
 "dhü "su 'ö -kë zue 'ka
 kwεε.

'Wɔn 'ö -gban -potaasü -wɔn -bha.

'Yɔn "yi

-A 'dhe 'ö yö -yö -dho 'në 'kpɔ -dhe -nu
 "piü. =Ya kë =dhe 'në 'kpɔ -dhe -nu 'ka
 'në 'kpɔ, 'ö dho 'ö yö 'ka "su "sɔɔdo
 -bha, 'ka 'dho "yi nu 'në -dhe . -Ka
 "yɔn doseng =në- -nu -a -dhe. -A -kë

"dhü -sü bha -yö faan -da 'në 'gü, 'ö "yua
 'gbɛdhe bho- -dhe taa =gbɛɛn.

'Wɔn 'ö -gban troo -nu -bha mε wɔkɔ -nu 'gü

-Kɔ -wü 'koo =badhong

Zue -dhekpacyuio -kaɔng
 =plε ö ga "saaga bha,
 =badhong -yö -gun 'ka
Soro Giyɔngmë -bha
 "pɛɛn waa- **Gbagbö**
Loranng -bha 'dhö, -a -nu
 =zinng 'gü. -A -zuö -gɛn -
 mü =dhe -wa -kë "dhü kö
 'wo- -zɔn =dhe 'wa dhi

wo 'ko -dhe. 'Mε -nu 'wo
 gun =badhong bha -a
 -zuö -mε -mε -nu
 "gbu- 'ka wo -mü Soro
 Giyɔngmë 'dhö, **Zeneralë**
filipë Manggu 'ö -kë
 -Fanngi "sɔdha -nu
 -gɔmε 'ka -a 'dhö, -a -nu
 'ka. 'Bii- =plε =në

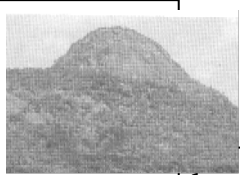
Giyɔngmë 'ö kë -a -da.
 Manggu -bha "pɛɛn 'ka,
 'bii- =plε =në 'ö 'wo kë-
 -da 'pö; =ya kë "dhü kö
 mε 'bha 'yii kë 'to- "gbu-
 'ka. =Badhong bha -yö kë
 -dhi mε =gban "pɛpɛ -
 dhe.

"Yu -wɔn

-Mɔɔsiimi do =në 'ö gun sɔ "vɛdhe bho (sɔ
 pase) sië.

Sɔ "vɛdhe -bho 'ka -pë 'dhe 'ö -kë kwi
 -nu -bha 'ka, 'ö 'wo- -gban kuranng
 -bha bha, 'yö gun- -gɔ. -Mɔɔsiimi
 bha -yö -gun sɔ 'ö- "pasɔ bho bha, -a
 "yε sië kö 'pë bha -yö dɔ sië- "sɔɔ mü.

-Aga 'yö- -bha tiootioo (telefɔngdhö) 'ö
 gun- "sɔɔ 'tablë -ta mü bha, 'ö -ya "wɛ
 -sü -bha. Ö -kɔ "pu 'kö- bho, 'ö- -da sɔ
 "vɛdhe -bho 'ka -pë -ta bha, -ya kë- 'gü
 =dhe tiootioo 'dhö,
 -yaa 'sü -yaa =nëng ö "tu -bha.
 Mε 'ka dɔ bha 'mε bha =ya ö -de =piaa.

me gbɛ -dhɛ -wo ‘pë -nu bha -a -nu

-bha =dhuëndhɛ ‘gü =dɛɛ.

Kimse Etienë

Pë -Wlangda -sü

Kwaa- saanwo -së do =nɛ

-Pameɓhame -wo pö -mɛ -nu -ka ka baa-, kaa- =dhotɔɔ ‘sëedhɛ bha, -a =plɛ -naa =ya yö
“kpenng. -Wa -dhɛ 'pë nu "yua 'ka.

Pë "bin ‘ö ya -a - ga -së ‘ka .-A do -zë ‘ka -dhɛ-ya -bha saaga. -A -nu mɔɔ-

‘Ka ka bo ‘sëedhɛ ya- -wo pö -sü ‘ka, ‘wɔn ‘bha =ya kɛ ka -gɔ kö ‘ka pö yi -dhɛ, -ka ‘sëedhɛ
kɛ kö ‘ka hɔ Yii- ‘dɛsü -mü 08 RP 857 Ahidian 08 ‘ka Tel 22 43 12 72 / 08 18 08 88 / 06

‘Mɛ -nu ‘ö ‘wo ‘sëedhɛ ‘ö ya- -kɛ, wo -mü =Sai Zoziasü , "Dhɔɔgbö Zafe, =Kesi Mɔyan
Dhifɔngsü, Valangten Vidrinö waa- Edhena Pedhekwalösökaya ‘ö- -nu =gban =plɛ ‘wo go